

# S. Sayısı : 63

## Maaş kanununa müzeyyel 1574 sayılı kanunun 3 ncü maddesinin tadili hakkında kanun lâyihası ve Millî Müdafaa, Maliye ve Bütçe encümenleri mazbataları (1/323)

T. C.

Başvekâlet

Kararlar Dairesi Müdürlüğü

Sayı: 6/928

5 - III - 1940

### Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

1108 numaralı maaş kanununa müzeyyel 1574 sayılı kanunun üçüncü maddesinin tadili hakkında Millî müdafaa vekilliğince hazırlanan ve İcra Vekili Heyetince 17 - II - 1940 tarihinde Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâyihası esbabı mucibesile birlikte sunulmuştur.

Başvekil

Dr. R. Saydam

### Mucib sebebler

Ordu mensublarından subaylarla askerî memurlara mevkuf buldukları müddetçe maaş namile bir şey verilmeyib yalnız iaşelerinin temini hakkında 1574 sayılı kanunla ahkâm vazedilmişse de bu gün Cümhuriyet ordusu arasında bulunan gedikli erbaşlarla kıdemsiz çavuş ve onbaşı ve erattan mevkuf ve mahpus bulunanlara maaş verilip verilmemesi hakkında kanunlarımıza konmuş bir hüküm yoktur.

Vakıa gedikli erbaşların tekaüd haklarına malik olmaları ve nakli memuriyetlerinde hem kendilerine ve hem de ailelerine memurlar gibi harcırah verilmesini göz önüne alan Divanı muhasebat bunlara memurlara bahşolunan haklardan istifade etmekte olmalarından bahisle mevkuf ve mahpus buldukları müddetçe maaş verilmemesine ve yine jandarma erat maaşlarının da yine umumî hükümlere yaslanarak (Divanı muhasebatın haziran - ağustos 1934 yılına aid üç aylık raporu üzerine Meclisi Âlice ittihaz olunan 892 sayılı kararın 13 ncü fıkrasile) Divanı muhasebatça maaşlarının verilmemesine karar verilmiş ve bu karar da Meclisi Âlice tasvib olunmuşsa da bu gün kara, deniz ve hava orduları ile jandarma ve askerî teşkilâta uygun olarak teşekkül etmiş olan gümrük ve orman koruma teşkilâtında erata yüksek maaş verilmekte olmasına ve bunlar böylece mevkuf ve mahpus kaldıkları müddetçe hizmet görmedikleri halde maaşlarının verilmesi kendileri için bir mücazat değil, bilâkis mükâfat yerini tutmakta olmasından ve esasen askerlik mükellefiyeti kanunu hapislikte geçen müddetleri 80 nci maddesile askerlik hizmetlerinden saymamasına ve mevkufiyet müddeti de mahkûmiyete intikal edince hapislikten sayılmasına nazaran bunların mevkuf ve mahpus kaldıkları müddetçe maaşları verilmeyib askerî ceza evlerinde kaldıkları müddetçe ciheti askeriyece iaşelerinin temini ve mahkûmiyetlerini ikmal için askerî ceza kanununun 39 ncü maddesi buyruğunca umumî ceza evlerine verilince ora ahkâmına tâbi tutulmaları düşünülmüş ve esasen kara, deniz, hava orduları ile jandarma, gümrük ve orman koruma teşkilâtında bulunan bilûmum kıdemsiz çavuş ve onbaşı ve erata hususî kanunlarla maaş verilmesi esası kabul olunmakla 1108 ve 1574 sayılı kanun hükümleri bunlar hakkında tatbik edilemediğinden mevkuf ve mahpus buldukları müddetçe maaşları hakkında yapılacak muameleye dair bu suretle 1574 sayılı kanunun üçüncü maddesinde değişiklik yapılmasına lüzum hâsıl olmuştur.

Diğer taraftan mevkuf ve açıktaki bulunan subaylar ve askerî memurlara maaş verilmeyib yalnız iaşelerini temin bu kanunda derpiş edilmiş ise de hapislikleri hakkında mucib sebeblerde kayıtlı bu-

lunduğu kanunda bu cihet meskût geçilmiş ve bu yüzden tatbikatta mahpus subay ve askerî memurlara askerî ceza evlerinde hapis buldukları müddetçe işe edilemeyeceği ileri sürülmekte bulunmuştur. Maaş alamıyan ve başka suretle çalışması mümkün olmayan mahkûm askerî şahısların mahkûmiyete nisbetle hapislikte işelerinin temini evleviyetle gerektiğinden madde ona göre düzeltilmiştir.

### Millî Müdafaa encümeni mazbatası

T. B. M. M.

M. M. Encümeni

Esas No. 1/323

Karar No. 10

29 - III - 1940

#### Yüksek Başkanlığa

1108 numaralı Maaş kanununa müzeyyel 1574 sayılı kanunun üçüncü maddesinin tadili hakkında Millî Müdafaa vekilliğince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâyihası esbabı mucibesile birlikte sunulduğuna dair olub encümenimize havale edilen Başvekâletin 5 - III - 1940 tarihli ve 6/928 numaralı tezkeresi ve bağlı evrakı Maliye ve Millî Müdafaa vekilliklerinden gönderilen memurları huzurunda okundu ve görüldü:

Bağlı esbabı mucibeye ve verilen izahata ve yapılan tedkikata nazaran mevkufen tahtı muhakemeye alınan subay ve askerî memurlarla erbaş, çavuş ve onbaşların mevkuf buldukları müddetçe er gibi işeleri muvafık ve fakat beraet ettikleri surette kendilerine hiç bir şey verilmemesi ve halbuki Devlet memurlarının bu gibi hallerde nısf maaşlarının ita edilmesi 3656 sayılı kanunun muktazasından bulunmasına nazaran subay ve askerî memurlarla erbaşların aynı muameleye tâbi tutulmalarını müsavat ve adalete gayri muvafık olduğu encümenimizce anlaşılmış olmakla subaylarla askerî memur ve erbaşların beraetleri halinde nısf maaşlarının verilmesi, mevkuf oldukları müddetçe verilen işe bedelinin kesilmesi muvafık görülmüş, subaylarla askerî memurların ağıra ihracı ancak 912 numaralı kanunun 6 ncı maddesi mucibince ihtilâs, irtikâb, itaatsizlik, muhilli haysiyet ve namus cürüm ile alelirtlak ağır hapis veya o derecede cezayı müstelzim bir fiilden dolayı tahtı muhakemeye alınanların ağıra ihraç edileceği, ve vekâlet emrine alınması

gibi bir muamele olmayıp ancak işin ilk tahkikatın salim bir tarzda icrası için âmiri adlice lüzum gösterilmesi üzerine mafevkin salâhiyeti dairesinde mezun addedilmiş olacağı ve bu keyfiyetin de bir kaç gün devam edebileceği cihetle memurini mülkiye hakkında tatbik olunan muamelenin ordu mensubinine de teşmili tabîi görülmüştür. Mahkûm olub da ihracı ve tardı istilzam etmeyen ve askerî hapisanede müddetini geçiren subay ve askerî memurlar ile erbaşların mahpusiyetleri hitamında kendilerine Devlet memuru gibi hiç bir şey verilmemesi de tenazura uygun bulunmuş ve ancak bunların hapisanede buldukları müddetçe bir er gibi işeleri muvafık görülmüştür. Çünkü hükmî şahsiyeti haiz ceza evlerinde mahkûmların çalıştırılacağı ve çalışanlara verilecek gündeliklerden işe masrafları çıkarılacağı ve saire hakkında 3500 sayılı kanunun 10 ncü maddesi hükmü, subaylarla askerî memurlar ve erbaşlara tatbiki 2183 sayılı kanunun birinci maddesile, temini işe için de olsa, mevkuf ve mahpus iken dahi çalışmak memnuiyeti mevcut olduğuna binâen mahpus buldukları müddetçe er gibi işeleri encümenimizce muvafık görülmüş ve kanunun birinci maddesi 3656 numaralı kanunun 11 ncü maddesine nazaran yeniden yazılarak havalesi mucibince Maliye encümenine tevdi edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulmuştur.

M. M. En. Reisi	M. M.	Kâtib
Diyarbakır	Erzurum	Konya
K. Sevüktekin	Ş. Koçak	Vehbi Bilgin
Çankırı	Erzurum	Gümüşane
Dr. A. Arkan	A. Akyürek	Z. Zarbun

İçel	Kayseri	Malatya	Samsun	Seyhan
Gl. C. Mersinli	N. Toker	O. Koptagel	Amiral F. Engin	S. Tekelioğlu
Manisa	Muğla	Samsun	Urfa	Yozgad
K. N. Duru	S. Güney	R. Barkan	Ahmed Yazgan	C. Arat

### Maliye encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Maliye encümeni

Esas No. 1/323

Karar No. 7

5 - XII - 1940

### Yüksek Reislige

1108 numaralı kanuna müzeyyel 1574 numaralı kanunun üçüncü maddesinin tadili hakkında Millî Müdafaa vekilliğine hazırlanıp İcra Vekilleri Heyetince Büyük Millet Meclisine arzı kararlaştırılan kanun lâyihası ile esbabı mu-cibesinin Yüksek Reislige takdim edildiğine dair 6/928 sayılı ve 5 - III - 1940 tarihli Başvekâlet tezkeresi Encümenimize de havale edilmekle Mil-lî Müdafaa ve Maliye vekilliklerinin alâkalı me-murları huzurile tedkik ve müzakere olundu.

Bahse mevzu kanun lâyihası hakkında Millî Mü-dafaa encümeninin mazbatasında zikredilmiş olan sebepleri varid bulan Encümenimiz bu encü-

mence lâyihada icra edilmiş olan tadilleri de muvafık görmüştür.

Havalesi mucibince Bütçe encümenine tevdi-i ricasile Yüksek Reislige takdim kılmdı.

Maliye En. Rs.	M. M.	Kâ.
İstanbul	Malatya	Kastamonu
A. Bayındır	N. Baydar	H. Dicle
Gaziantep	İzmir	Kırklareli
A. Aksu	K. Dursun	H. Kuleli
Kırşehir	Malatya	Manisa
İ. Özkan	M. N. Zabcı	F. Kurdoğlu
Tokad		Van
Cemal Kovalı		İbrahim Arvas

### Bütçe encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Bütçe encümeni

Mazbata No. 39

Esas No. 1/323

28 - XII - 1940

### Yüksek Reislige

1108 sayılı maaş kanununa müzeyyel 1574 sayılı kanunun üçüncü maddesinin tadili hakkında Millî Müdafaa vekilliğine hazırlanıp Başvekâlet-in 5 - III - 1940 tarih ve 6/928 sayılı tezkeresile Yüksek Meclise sunulan kanun lâyihası Millî Müdafaa ve Maliye encümenleri mazbatalarile birlikte Encümenimize tevdi buyurulmakla Mali-ye vekâleti namına Bütçe ve Malî kontrol umum müdürü ile Millî Müdafaa vekâletinin alâkalı me-muru hazır olduğu halde okundu ve konuşuldu :

Hükümet bu lâyiha ile, maaş almakta olan ge-

dikli erbaşlarla kıdemsiz çavuş ve onbaşı ve era-tın vazifelerinden veya adi ve şahsî suçlarından dolayı mevkufen cereyan edecek muhakemeleri esnasında maaşları ve iaşeleri hakkında 1574 sa-yılı kanunun üçüncü maddesi hükmünün tat-bikını temin etmek istemektedir.

Millî Müdafaa encümeni Hükümetin bu tek-lifini kabul etmekle beraber mülkî memurlardan bu suretle mevkuf olubta haklarında meni mu-hakeme veya beraet kararı verilenlerin veya umu-mî af ile takibattan varestede tutulanların mevkuf

buldukları müddete aid maaşlarının nisfının verilmesi 3656 sayılı kanun müktezasından bulunmasına göre aynı hükmün subay ve askerî eşhasa da teşmili madelete uygun olacağını kararlaştırarak lâyihayı bu şekilde tadilen tanzim etmiştir.

Encümenimiz dahi bu sebepleri varid bularak lâyihayı kabul etmiş, ancak iâşe bedellerinin kesilmesine dair olan fıkrayı bundan evvel kabul edilen jandarma eratı hakkındaki mevzuata tevfik etmek üzere tashih etmiştir. Müzakere sırasında birinci maddenin son fıkrası hükmünün terkinin kaydi müstelzim olmayan mahkûmiyet ile mukayyed olduğu ve esasen terkinin kayid halinde mahkûmlar askerî ceza evlerinden umumî ceza evlerine nakledileceklerinden iâşelerinin asla mevzubahs olamayacağı tasrih edilmiştir.

Başlığında da tertibe aid bir değişiklik yapılmak suretile tanzim edilen lâyiha Umumî Heyetin

tasvibine arzedilmek üzere Yüksek Reisliğe sunulmuştur.

Reis	Reis V.	M. M.
Çorum	Kastamonu	Muğla
<i>İ. Eker</i>	<i>T. Coşkan</i>	<i>H. Kitabcı</i>
Kâtib		
İstanbul	Ağrı	Bursa
<i>F. Öymen</i>	<i>İhsan Tav</i>	<i>Fazlı Güleç</i>
Bursa	Elâzığ	İsparta
<i>A. Nevzad Ayas</i>	<i>M. F. Altay</i>	<i>Kemal Turan</i>
İsparta	Kayseri	Kayseri
<i>R. Ünlü</i>	<i>Faik Baysal</i>	<i>S. Serim</i>
Kayseri	Kırklareli	Konya
<i>Suad Hayri Ürgüblü</i>	<i>B. Denker</i>	<i>R. Türel</i>
Seyhan	Sivas	Trabzon
<i>S. Çam</i>	<i>Remzi Çiner</i>	<i>Sırrı Day</i>
Tunceli	Yozgad	Yozgad
<i>M. Yenel</i>	<i>A. Sungur</i>	<i>S. İçöz</i>



## HÜKÜMETİN TEKLİFİ

1108 numaralı maaş kanununa müzeyyel 1574 sayılı kanunun üçüncü maddesini değiştiren kanun lâyihası

**MADDE 1** — 1574 sayılı kanunun üçüncü maddesi aşağıda gösterilen şekilde değiştirilmiştir :

**MADDE 3** — İhtilâs ve irtikâb suçlarından açığa çıkarılan subay ve askerî memurların açıkta buldukları ve vazifelerinden veya adi ve şahsî suçlarından mevkuf olarak muhakeme altına alınan subaylarla askerî memurların ve bilûmum gedikli erbaşlarla kıdemsiz çavuş ve onbaşı, eratın askerî ceza evlerinde mevkuf ve mahpus kaldıkları müddetçe yalnız er gibi işeleri temin olunur.

İleride beraet etseler dahi kendilerine hiç bir şey verilmez.

**MADDE 2** — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

**MADDE 3** — Bu kanun hükmünü yürütmeğe Millî Müdafaa ve Maliye vekilleri memurdur.

17 - II - 1940

Bş. V.	Ad. V.	M. M. V.
Dr. R. Saydam	Fethi Okyar	N. Tınaz
Da. V.	Ha. V.	Mal. V.
Fayık Öztrak	Ş. Saracoğlu	F. Ağralı
Mf. V.	Na. V.	İk. V.
Yücel	A. F. Cebesoy	H. Çakır
S. İ. M. V.	G. İ. V.	Zr. V.
Dr. H. Alataş	R. Karadeniz	Muhlis Erkmén
Mü. V.	Ti. V.	
A. Çetinkaya	N. Topcoğlu	

## MALİYE ENCÜMENİNİN DEĞİŞTİRİŞİ

1108 numaralı Maaş kanununa müzeyyel 1574 sayılı kanunun 3 ncü maddesini değiştiren kanun lâyihası

**MADDE 1** — 1574 sayılı kanunun üçüncü maddesi aşağıdaki gösterilen şekilde değiştirilmiştir :

**Madde 3** — İhtilâs ve irtikâb suçlarından açığa çıkarılan subay ve askerî memurların açıkta buldukları ve vazifelerinden veya adi ve şahsî suçlarından mevkuf olarak muhakeme altına alınan subaylarla askerî memurların ve bilûmum gedikli erbaşlarla kıdemsiz çavuş ve onbaşı, eratın askerî ceza evlerinde mevkuf ve mahpus kaldıkları müddetçe yalnız er gibi işeleri temin olunur.

Haklarında meni muhakeme veya beraet kararı verildiği veya haklarındaki takibat umumî af kanunu ile kaldırıldığı surette katolunan maaşları tutarının yarısı verilir ve mevkuf kaldığı müddet zarfında işelerine sarfolunan para bu alacaklarından düşürülür.

Bunlar mahkûm oldukları surette mahkûm oldukları müddetçe er gibi işe edilir. Başkaca hiç bir şey verilmez.

**MADDE 2** — İşbu kanun tarihi neşrinden muteberdir.

**MADDE 3** — İşbu kanun hükmünü yürütmeğe Millî Müdafaa ve Maliye vekâletleri memurdur.

## BÜTÇE ENCÜMENİNİN DEĞİŞTİRİŞİ

*Maaş kanununa müzeyyel 1574 sayılı kanunun  
üçüncü maddesini değiştiren kanun lâiyhası*

**MADDE 1 — 27 - III - 1930** tarih ve 1574 sayılı kanunun üçüncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

(İhtilâs ve irtikâb suçlarından açığa çıkarılan subay ve askerî memurların açıkta buldukları ve vazifelerinden veya adi ve şahsî suçlarından mevkuf olarak muhakeme altına alınan subaylarla askerî memurların ve bilûmum gedikli erbaşlarla kıdemsiz çavuş, onbaşı ve eratin askerî ceza evlerinde mevkuf kaldıkları müddetçe yalnız er gibi iaşeleri temin olunur.

Haklarında meni muhakeme veya beraet kararı verildiği veya haklarındaki takibat umumî af kanunu ile kaldırıldığı surette katolunan maaşları tutarının yarısı verilir ve mevkuf kaldıkları müddet zarfında iaşelerine sarfolunan para, tayın istihkakı olmayanların bu alacaklarından kesilir.

Bunlar mahkûm oldukları takdirde mahkûmiyetleri müddetince er gibi iaşe edilir. Başka hiç bir şey verilmez).

**MADDE 2 — Hükûmetin ikinci maddesi aynen**

**MADDE 3 — Hükûmetin üçüncü maddesi aynen**